

УДК 657

Сушинський Віталій, Співак Сергій

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя (Україна)

АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Sushunskiy Vitaliy, Spivak Serhii

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil (Ukraine)

AUDIT AS A TOOL FOR ENSURING THE EFFICIENCY OF A COMMERCIAL ENTERPRISE

Головною метою будь-якого торговельного підприємства є отримання максимального прибутку в результаті ефективного ведення господарської діяльності. Досягнення цієї мети можливе завдяки прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, які базуються на обліковій інформації. Достовірність такої інформації може бути підтверджена шляхом проведення аудиту.

Аудит спрямований на підтвердження або спростування того, що користувачі звітності можуть на її основі зробити правильні висновки щодо результатів господарської діяльності, фінансового та майнового стану підприємства. Це, у свою чергу, дає можливість приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Таким чином, виникає потреба у виборі такої методики аудиту, яка враховувала б специфіку діяльності торговельного підприємства та забезпечувала б надійну основу для аналізу фінансово-господарської діяльності. Це дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства й забезпечити основу для прийняття ефективних рішень.

Значна увага приділяється розкриттю питань, пов'язаних з аудиторськими перевітками на підприємствах, що здійснюють торговельну діяльність. У наукових дослідженнях висвітлюються особливості функціонування торговельних підприємств, специфіка облікової політики та організація обліку товарних операцій [1, 2, 3].

Також розглядаються організаційні аспекти проведення аудиту, зокрема — внутрішнього аудиту, який є важливою складовою системи контролю за ефективністю та достовірністю фінансово-господарських процесів у сфері торгівлі. Це дозволяє забезпечити прозорість звітності та вчасне реагування на виявлені ризики чи порушення.

Аудиторська перевірка діяльності торговельного підприємства здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [4], а також Міжнародних стандартів аудиту.

У процесі проведення аудиту торговельних підприємств джерелами отримання аудиторських доказів виступають первинні документи, облікові регістри та фінансова звітність. Особливу увагу слід приділяти перевірці первинних документів, оскільки саме вони є основою для формування облікових даних.

До первинних документів, що використовуються у торговельній діяльності, належать:

- накладні;
- товарно-транспортні накладні;
- рахунки-фактури;
- прибуткові касові ордери;
- акти приймання товарів;
- картки складського обліку;
- реєстри надходження і реалізації товарів.

Ретельна перевірка цих документів дозволяє встановити достовірність здійснених господарських операцій, їх відповідність обліковій політиці підприємства та чинному законодавству.

Головною метою аудиту торговельних підприємств є підтвердження достовірності фінансової звітності та встановлення відповідності здійснених господарських операцій чинному нормативно-правовому регулюванню. Це забезпечує користувачам звітності можливість прийняття обґрунтованих управлінських і фінансових рішень на основі надійної інформації.

У результаті аудиторської перевірки діяльності торговельного підприємства можуть бути виявлені такі типові помилки:

1. Документальні помилки — відсутність або неправильне оформлення первинних документів (наприклад, невідповідність між накладними та актами приймання товару).

2. Помилки в обліку товарних операцій — некоректне відображення надходження, зберігання або реалізації товарів у регістрах обліку.

3. Невідповідність облікової політики законодавству — застосування методів оцінки або амортизації, що не відповідають чинним нормам.

4. Фінансові викривлення — заниження або завищення доходів, витрат, залишків товарів або дебіторської заборгованості.

5. Недоліки внутрішнього контролю — відсутність чітко встановлених процедур перевірки, що створює ризик шахрайства або зловживань.

6. Помилки в податковому обліку — неправильне нарахування або відображення податкових зобов'язань.

Виявлення та аналіз цих помилок дозволяє не лише підвищити достовірність фінансової звітності, а й удосконалити систему управління підприємством.

Проведення аудиту діяльності торговельного підприємства дозволяє виявити недоліки та помилки у веденні бухгалтерського обліку, а також відкриває можливості для вдосконалення облікових процедур. Застосування адаптованої методики аудиту, яка враховує специфіку діяльності торговельного підприємства, забезпечує глибоке охоплення господарських операцій, характерних саме для цієї галузі.

Результатом такої перевірки є якісний аудиторський звіт, що формує об'єктивну та достовірну інформаційну базу. Це, у свою чергу, дозволяє керівництву та іншим користувачам фінансової звітності приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Список використаних джерел:

1. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом'як Ю.М. Організація торгівлі: Підручник. Київ. Центр учбової літератури. 2018. 632 с.
2. Бурак І.О. Галузеві особливості торговельних підприємств. Економіка. Управління. Інновації. 2014. № 1(11). С. 23-29
3. Петрик О.А. Напрями аудиту доходів торгових підприємств: вплив галузевих особливостей. Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу : матеріали Міжн. наук.-практ. конф. до 20-річчя кафедри обліку і аудиту ІФНТУНГ (16-17 жовтня 2015 р.). Івано-Франківськ : Вид-во ІФНТУНГ, 2015. С. 232-234.
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. 2258-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 15.03.2023).